

CUPRINS

9. ANALIZA MACRO - SUPTABILITĂȚII	9-2
9.1. Rezumat	9-2
9.2. Introducere.....	9-2
9.2.1. Obiectivul acestei analize	9-4
9.2.2. Utilitatea analizei în contextual Fondurilor UE	9-4
9.3. Metodologie și abordare	9-4
9.3.1. Parametrii de intrare	9-4
9.3.2. Metodologie.....	9-4
9.4. Ipoteze de lucru	9-5
9.4.1. Ipoteze cheie.....	9-5
9.4.2. Alte ipoteze de lucru folosite în model	9-6
9.5. Suportabilitate.....	9-6
9.5.1. Modelul de macro - suportabilitate.....	9-6
9.5.1.1 Introducere	9-6
9.5.1.2 Populația deservită	9-6
9.5.1.3 Capacitatea de contribuție.....	9-7
9.5.1.4 Ratele de suportabilitate.....	9-7
9.6. Analiza senzitivității	9-8
9.6.1. Suportabilitatea generală	9-8
9.6.2. Suportabilitatea decilei cu cel mai mic venit	9-8
9.7. Concluzii	9-8
9.7.1. Suportabilitatea consumatorilor casnici	9-8
9.7.2. Suportabilitatea consumatorilor non - casnici	9-8
9.7.3. Suportabilitatea combinată pentru toți consumatorii.....	9-9
9.7.4. Considerații preliminare privind strategia de prioritizare.....	9-9

TABELE ȘI FIGURI

Tabel Nr. 9-1 – Estimarea populației deservite și a gradului mediu de branșare.....	9-6
Tabel Nr. 9-2 – VAN a capacității de contribuție (Mii Euro).....	9-7
Figura Nr. 9-1 – Metodologia pentru calculul macro - suportabilității	9-5

9. ANALIZA MACRO - SUPORTABILITĂȚII

9.1. REZUMAT

SCOPUL ANALIZEI

- Stabilirea gradului de contribuție a populației la costurile proiectului
- Populația locală include:
 - Gospodării (rezidenți sau consumatori casnici);
 - Agenți economici;
 - Instituții.

RELEVANȚA PENTRU CO-FINANȚAREA

- Capacitatea de contribuție a populației este un factor cheie și determină deficitul de finanțare, și ca urmare necesarul de grant ce trebuie inclus în Aplicația pentru Fondul de Coeziune:
 - UE contribuie cu suma minimă care asigură viabilitatea proiectelor;
 - Baniți proveniți din grantul de la UE trebuie folosiți pentru a subvenționa investițiile din infrastructură care contribuie la atingerea obiectivelor asumate;
 - Suportabilitatea trebuie să fie suficient de mare pentru a acoperi costurile de O&I iar grantul ar trebui să acopere costurile de investiție care nu sunt suportabile de către populația locală.

METODOLOGIE

- A fost construit un model care integrează următoarele date:
 - Previțiuni privind populația;
 - Veniturile nete ale gospodăriei;
 - Gradul existent și prezivionat de bransare a populației la sistemele de apă și canal;
 - Previțiuni privind consumul de apă (casnic și non-casnic)
 - Calcul pentru recuperarea totală a costurilor (Costul Prim Dinamic, CPD);
 - Informații privind tarifele existente
- Rezultatele modelului sunt în principal următoarele:
 - Previțiuni privind populația deservită și gradul de bransare la sisteme ce va fi atins în viitor;
 - Capacitatea de contribuție a populației locale, atât rezidențială cât și non-rezidențială exprimată în VAN a fluxului de contribuții;
 - Ratele de suportabilitate;

POPULAȚIA DESERVITĂ ȘI GRADUL DE BRANSARE LA SISTEM

- Alimentarea cu apă în mediul urban:
 - 2013: Populația este de 435.794 din care conectată la sistem 331.540. Rata de bransare este de 76%;
 - 2020: Populația estimată este de 422.790 din care va fi conectată la sistem 417.191. Rata de bransare este de 99%;
 - 2042: Populația estimată este de 365.516, din care conectată la sistem 361.549. Rata de bransare este de 99%;
- Alimentarea cu apă în mediul rural:
 - 2013: Populația este de 330.846 din care conectată la sistem 40.061. Rata de bransare este de 12%;
 - 2020: Populația estimată este de 323.678 din care 103.837 va fi conectată. Rata va crește la 32%;
 - 2042: Populația estimată este de 298.681 din care 245.933 va fi conectată. Rata de bransare va fi de 82%;
- Apa uzată în mediul urban:
 - 2013: Populația totală este de 435.794 din care 292.101 este conectată. Rata de bransare este de 67%.
 - 2020: Populația estimată este de 422.790 din care 403.797 va fi conectată. Rata de bransare va fi 96%.
 - 2042: Populația estimată este de 298.681 din care se previzionează o rată de bransare de 96%, respectiv 349.213 locuitori.
- Apa uzată în mediul rural:

- 2013: Populatia este de 330.846 din care beneficiaza de servicii de canalizare doar 5.761. Rata de bransare este de 2%;
- 2020: Populatia estimata este de 323.678 din care 62.433 vor beneficia de servicii. Rata de bransare va fi de 19%;
- 2042: Populatia estimata este de 298.681 din care 157.442 sau 53% vor beneficia de servicii de canalizare.

CAPACITATEA DE CONTRIBUTIE

- VAN discontat la 5% din capacitatea de contributie urbana indica:
 - 808,314 Milioane € din care 492,965 Milioane € sunt pentru alimentare cu apa si 315,348 Milioane € sunt pentru colectarea si epurarea apelor uzate;
 - Capacitatea contributiei casnice este de 634,925 Milioane €, iar cea non-casnica este de 173,389 Milioane €
- VAN a capacitatii de contributie rurala arata:
 - 191,762 Milioane € din care 120,936 Milioane € pentru alimentarea cu apa si 70,826 Milioane € pentru serviciile de canalizare;
 - Contributia rezidentiala este de 150,715 Milioane €, iar cea non-rezidentiala este de 41,047 Milioane €
- VAN a capacitatii de contributie a judetului este:
 - 1.000,076 Milioane €, din care 613,901 Milioane € pentru alimentare cu apa si 386,174 Milioane € pentru servicii de canalizare.

RATELE DE SUPORTABILITATE

Aceste rate se refera la media veniturilor si marimii gospodariilor asa cum sunt ele reflectate de statistica pentru fiecare judet/ sector:

- Acoperirea Costurilor de investitie (Contributia totala/ Costuri totale de investitie):
 - Faza I: 87%;
 - Faza II: 94%;
 - Faza III: 30%;
- Acoperirea costurilor de operare & intretinere (Contributia totala/ Costuri de operare & intretinere):
 - Este intotdeauna mai mare de 100%
- Acoperirea costurilor totale (Contributia totala/ Costuri totale):
 - Faza I: 91%;
 - Faza II: 96%;
 - Faza III: 41%;

ANALIZE DE SENZITIVITATE

Obiectivul principal este de a stabili o legatura intre ratele mentionate mai sus si suportabilitatea stabilita la 4% pentru decila de populatie cu cel mai mic venit.

Din analiza efectuata, rezulta urmatoarele concluzii principale:

- Acoperirea investitiilor
 - Faza I. Pentru decila cea mai saraca, rata este sub 100% pana in anul 2026. Aceasta creste de la 59% in anul 2013 la 100% in anul 2027. Acest lucru inseamna ca o parte substantiala a investitiilor nu poate fi acoperita din tariful suportabil pentru populatie, chiar daca acesta ar putea fi aplicat incepand cu anul 2013;
- Acoperirea costurilor de Operare & intretinere.
 - Faza I. Rata ramane la peste 100% asigurand sustenabilitatea operarii prin recuperarea totala a costurilor de operare si intretinere;

Aceste analize indica faptul ca tinand cont de pragul de suportabilitate de 4% pentru decila de populatie cu cel mai mic venit, capacitatea de contributie a consumatorilor casnici reprezinta un impediment in multe zone ce urmeaza a fi acoperite de programul de regionalizare.

Acest aspect, care reprezinta elementul cheie pentru calcularea componentei de grant si pentru justificarea proiectelor de investitii va fi analizata mai in detaliu in faza Aplicatiei pentru fondul de Coeziune, dupa incheierea studiilor de fezabilitate.

9.2. INTRODUCERE

9.2.1. Obiectivul acestei analize

Obiectivul acestei analize este de a stabili capacitatea de plată a serviciilor de către populația pentru care sunt create facilitățile de alimentare cu apă și epurare apă uzată:

- gospodarii (consumatori casnici);
- agenți economici (marea industrie și alți agenți economici);
- instituții (consumul acestora este considerat a fi 10% din cel al gospodăriilor).

Pentru Master Plan, capacitatea de contribuție este calculată la nivel județean, folosindu-se metodologia descrisă mai jos.

Ulterior, în momentul în care lista de proiecte prioritare este stabilită și Studiile de Fezabilitate sunt întocmite pentru proiectele alese a fi incluse în Aplicația pentru Fonduri de Coeziune, modelul privind suportabilitatea va fi revizuit pentru a face calcule mai precise legate de populația care va beneficia de capacitățile create.

9.2.2. Utilitatea analizei în contextual Fondurilor UE

Capacitatea de contribuție a populației deservite este un aspect cheie a oricărei analize economice ce urmează a fi inclusă în Aplicația pentru Fondul de Coeziune și va fi strict legată de planul de investiții pe termen lung în vederea stabilirii gradului de co-finanțare.

Trebuie menționat că:

- UE co-finanțează suma minimă care face investiția viabilă.
- logica este ca banii contribuabilului european să fie folosiți pentru a subvenționa doar acele investiții în infrastructură care contribuie la îndeplinirea angajamentelor și obiectivelor asumate. Componenta de ajutor financiar nerambursabil trebuie menținută la cel mai mic nivel care permite ca investiția să devină viabilă și pentru care populația, ce va fi ulterior deservită de aceste servicii, nu și-o permite din resursele existente.
- relația dintre resursele existente și costurile de investiții este un aspect cheie al analizei de fezabilitate și a Aplicației pentru Fondul de Coeziune.

9.3. METODOLOGIE ȘI ABORDARE

Pentru a estima capacitatea de contribuție a populației, datele trebuie integrate dintr-o diversitate de surse și un set de ipoteze de lucru trebuie utilizat pentru a stabili evoluția în timp a parametrilor luați în calcul.

9.3.1. Parametrii de intrare

- Estimari privind populația.
- Calcule și previziuni privind venitul mediu net pe gospodărie.
- Previziuni privind gradul de branșare la sistemele de apă și canal.
- Previziuni privind consumul casnic.
- Previziuni privind consumul non-casnic.
- Calcularea și proiectarea necesarului pentru recuperarea totală a costului investiției (Costul Primar Dinamic).
- Informații privind tarifele actuale.

9.3.2. Metodologie

Un model de calcul al macro-suportabilității a fost elaborat prin punerea în comun a parametrilor de intrare menționați anterior și care sunt extrase din baza de date care conține previziunile pentru populație, venitul pe gospodărie, activitatea economică și gradul de branșare la sistemele de apă și canal. Formulele de legătură se bazează pe ipotezele de lucru cheie și pe parametrii macro-economici generali.

Toate datele au fost obtinute din surse oficiale, in principal de la Institutul National de Statistica (INS) si de la filiale acestuia de la nivel regional sau judetean. In cazurile in care Consultantul nu a gasit date oficiale la nivel judetean, acestea au fost estimate pe baza datelor existente la nivel national si regional.

Metodologia de lucru este prezentată în figura de mai jos.

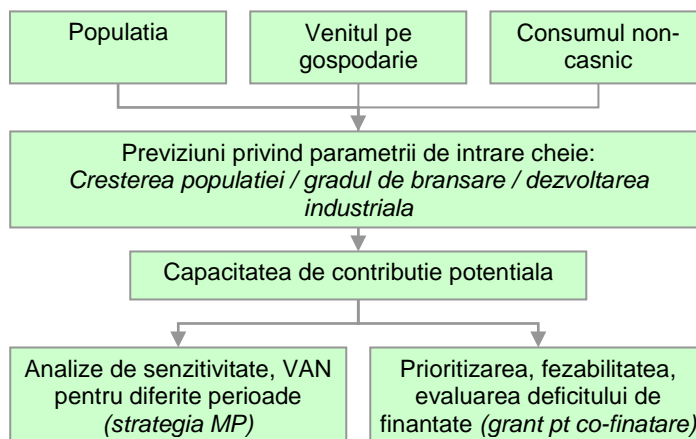

Figura Nr. 9-1 – Metodologia pentru calculul macro - suportabilității

Parametrii de intrare: Populația, Venitul pe gospodărie și consumul non-casnic sunt procesate folosindu-se ipoteze de lucru cheie; ratele de creștere a populației sunt estimate iar ratele de bransare a populației sunt prognozate; dezvoltarea industrială atât la nivel general, cât și la nivelul județului; recuperarea totală a costurilor pentru industrie și comerț; ratele de creștere a tarifelor pentru a evalua tarifele actuale comparativ cu necesarul pentru recuperarea totală a costurilor și cu tarifele considerate suportabile de către populație.

Din această analiză generală au derivat Parametrii Generali care vor conduce la stabilirea indicatorilor strategici ce vor fi utilizați în strategia Master Planului pentru identificarea celei mai eficiente și mai puțin costisitoare opțiuni, care respectă cât mai îndeaproape obiectivele stabilite.

9.4. IPOTEZE DE LUCRU

9.4.1. Ipoteze cheie

- Parametrii macro-economiци pentru previziuni. Pentru perioada 2011 – 2013 s-au utilizat parametrii publicați de Comisia Națională de Prognoză. Ulterior, pe baza acestor prognoze oficiale, Consultantul a stabilit cele mai bune estimări pentru proiect. Detalii complete sunt menționate în Anexa I „Parametrii macro-economiци”.
- Datele privind populația au fost preluate din baza de date a INS. Proiecțiile până în anul 2025 stabilite de INS au fost respectate în totalitate, iar pentru perioada 2025 - 2040 s-au stabilit cele mai bune estimări pe baza unei creșteri ușoare a populației din mediul urban. Explicațiile complete privind modul de calcul sunt incluse în Capitolul 3.1.2. Previziuni iar în Anexa care se referă la estimarea populației este prezentat modelul de calcul al populației.
- Ratele de bransare au fost estimate pentru a include componenta obligatorie așa cum a fost stabilită prin Angajamentele asumate de România la momentul aderării la UE (Protocolul 22) atât pentru apa potabilă în mediul urban și rural, cât și pentru epurarea apelor uzate provenite din aglomerări cu peste 2000 de locuitori. Parametrii de intrare folosiți în model sunt:
 - alimentarea cu apă în zona urbană: 100% bransare până în anul 2013;
 - alimentarea cu apă în zona rurală: 100% bransare până în anul 2018;
 - canalizare urbană: 100% bransare până în anul 2013;
 - Canalizare în zona rurală: Toate aglomerările cu peste 2.000 locuitori trebuie să atingă un grad de bransare de 100% până în anul 2020.
- Venitul mediu pe gospodărie este proiectat pe baza datelor colectate din județ prin distribuirea decilelor și împărțire pe medii urbane și rurale pentru o estimare cât mai exactă a suportabilității populației. În Anexă este prezentat modelul de calcul al veniturilor gospodăriilor.

- Consumul casnic este proiectat în conformitate cu estimările populației și cu consumul specific acceptat de 125 l/ locuitor/ zi. Pentru decila cu cel mai mic venit, consumul de apă este stabilit la 75 l/ locuitor / zi.
- Consumul non-casnic este estimat pe baza consumului istoric, ajustat cu ajutorul unui mix de indicii între creșterea mării industrii și creșterea altor agenți economici. Acești indici au fost estimați la nivel național în conformitate cu datele previzionate de Comisia Națională de Prognoză și ulterior ajustați prin aplicarea unui index județean pentru a reflecta specificul local. Acest index se bazează pe cele mai bune estimări ale Consultantului. Calculul pentru Master Plan la nivel județean prezintă o estimare simplificată bazată pe datele colectate. Cifrele vor fi revizuite pentru analiza fezabilității, în momentul în care populația specific deservită va fi legată de investițiile proiectului.
- În conformitate cu Principiul Poluatorul Plătește și cu practicile de co-finanțare ale UE, s-a presupus că agenții industriali și agenții economici vor fi taxați la un tarif care permite recuperarea totală a investiției. De aceea impactul lor asupra analizei privind suportabilitatea va fi anulat și eventualele neconcordanțe în estimarea parametrilor de consum la nivelul acestora va fi nesemnificativ la acest moment. Recuperarea totală a costurilor noilor investiții este echivalentă cu Costul Prim Dinamic care a fost calculat și explicat în Anexa.
- **Consumul Instituțional** este strict legat de consumul casnic și este estimat la un parametru general de 10% din consumul casnic.

9.4.2. Alte ipoteze de lucru folosite în model

- Ca bază pentru estimarea potențialei capacități de contribuție a gospodăriilor și agenților economici la investiția ce urmează a fi realizată, Consultantul a folosit venitul mediu net disponibil pe gospodărie (fără cheltuielile asociate impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale). În cazul firmelor s-a folosit populația echivalentă pentru ajustarea creșterii volumului de apă, așa cum s-a menționat anterior. Contribuția instituțională este estimată la 10% din estimările pentru consumul casnic.
- Capacitatea potențială de contribuție a gospodăriilor (consumatorii casnici) a fost calculată pe baza nivelului maximum de afordabilitate de 4% din venitul mediu net disponibil pe gospodărie atât pentru serviciile de apă, cât și pentru cele de canalizare (2,5% pentru alimentare cu apă și 1,5% pentru serviciile de canalizare), inclusiv 24% TVA. Pentru aceste calcule, a fost luată în considerare doar populația conectată la serviciile de apă și canal.
- Rata de discount folosită pentru calculul VAN a capacității de contribuție a fost de 5%. Toate rezultatele au fost calculate în prețuri constante 2011.

9.5. SUPTABILITATE

9.5.1. Modelul de macro - suportabilitate

9.5.1.1 Introducere

În anexa „Rezumatul modelului de macro-suportabilitate” sunt prezentate, în format excel, rezultatele scenariului de bază al modelului de calcul al macro-suportabilității. Modelul de calcul este bazat pe metodologia prezentată mai sus, având la bază populația, gradul de conectare a populației, consumul non-casnic și venitul mediu pe gospodărie astfel încât să rezulte parametrii de suportabilitate. Principalele rezultate ale analizei sunt prezentate mai jos.

9.5.1.2 Populația deservită

Consumatorii casnici

Următorul tabel prezintă evoluția previzionată a numărului de consumatori casnici în județ

Tabel Nr. 9-1 – Estimarea populației deservite și a gradului mediu de bransare

Populație totală și deservită	Unitate	TOTAL			URBAN			RURAL		
		2013	2020	2042	2013	2020	2042	2013	2020	2042
Populație totală	persoane	766.640	746.467	664.197	435.794	422.790	365.516	330.846	323.678	298.681
Populație deservită AA	persoane	371.600	520.435	607.482	331.540	416.598	361.549	40.061	103.837	245.933
Gradul mediu de bransare	%	48%	70%	91%	76%	99%	99%	12%	32%	82%
Populație deservită AU	persoane	297.862	461.739	502.832	292.101	399.307	345.390	5.761	62.433	157.442
Gradul mediu de bransare	%	39%	62%	76%	67%	94%	94%	2%	19%	53%

Acest tabel reflectă rezultatele obținute în urma răspunsurilor la chestionarele trimise în județ.

9.5.1.3 Capacitatea de contribuție

Calculul primar al modelului arată care este contribuția monetară potențială a populației deservite. Acest lucru se calculează prin aplicarea unui procent standard de 4% asupra prognozelor privind venitul mediu pe gospodărie, inclus în modelul de macro-suportabilitate.

Pentru a compara Planul de Investiții cu capacitatea de contribuție a diferiților consumatori, trebuie ulterior calculată valoarea actuală netă atât a costurilor, cât și a capacității de contribuție. În acest fel se elimină orice distorsiune care poate apărea datorită diferitelor metode de eșalonare în timp a costurilor și veniturilor prognozate.

În tabelul de mai jos sunt prezentate VAN discountate la 5% a capacității de contribuție a consumatorilor casnici și non-casnici.

Tabel Nr. 9-2 – VAN a capacității de contribuție (Mii Euro)

VAN a Capacitatii de contributie a consumatorilor (2013 - 2042)	Unitate	AA	AU	TOTAL	WS	VW	TOTAL	AA	AU	TOTAL
Consumatori rezidentiali	1.000 EUR	520.109	265.531	785.640	403.906	231.019	634.925	116.202	34.513	150.715
Consumatori industriali	1.000 EUR	93.793	120.643	214.436	89.059	84.330	173.389	4.734	36.313	41.047
Cons. total	1.000 EUR	613.901	386.174	1.000.076	492.965	315.348	808.314	120.936	70.826	191.762

Pentru Master Plan, contribuția potențială a consumatorilor non-casnici a fost estimată prin multiplicarea volumelor de apă consumate cu valoarea calculată pentru recuperarea totală a costurilor investiției (Costul Prim Dinamic). În acest moment acest lucru nu se întâmplă, deoarece în prezent consumatorii non-casnici nu plătesc serviciile la întreaga lor capacitate teoretică de contribuție. În această analiză se măsoară capacitatea de contribuție POTENȚIALĂ și se presupune că, în timp, agenții economici vor avea un tarif care va conduce la recuperarea totală a costurilor (prin aplicarea Principiului Poluatorul Plătește).

9.5.1.4 Ratele de suportabilitate

Prin compararea VAN a costurilor și a capacității de contribuție a consumatorilor, au fost calculate anumite rate utilizate pentru evaluarea inițială referitoare la suportabilitatea generală la nivelul județului, în conformitate cu cerințele Master Planului.

Totuși, această analiză va fi detaliată în faza studiilor de fezabilitate, după ce investițiile prioritare vor fi stabilite, deoarece ratele de suportabilitate prezentate în acest capitol indică media statistică care poate să nu reflecte situația specifică a populației ce va beneficia de investiții.

- Rata de capacitatii totale de contributie la costul total de investitii. Aceasta rata stabileste capacitatea contribuabililor locali de a acoperi costurile totale de investitie. O rata de acoperire sub 100% implica faptul ca o gospodarie medie nu isi permite, pe perioada de timp stabilita, sa acopere costurile respective.
 - Pentru intregul judet, Pentru decila cea mai saraca, rata este sub 100% pana in anul 2026. Aceasta creste de la 59% in anul 2013 la 100% in anul 2027. Acest lucru inseamna ca o parte substantiala a investitiilor nu poate fi acoperita din tariful suportabil pentru populatie, chiar daca acesta ar putea fi aplicat incepand cu anul 2013. Chiar si pentru decila a doua cea mai saraca, pimi ani se afla sub rata de 100%, ceea ce inseamna o impovarare a populatiei de a suporta investitiile prioritare.
 - In mediul rural, ratele sunt intotdeauna sub sub 100% pana in 2035, variind de la 38% in 2013 la 99% in 2035. Acest lucru inseamna ca in zonele rurale, programul de investitii nu este suportabil si va necesita o componenta substantiala de fonduri nerambursabile.

- Rata contribuției totale la costurile totale de operare și întreținere. Aceasta rată stabilește viabilitatea financiară a Planului de Investiții. În general, este necesar ca, capacitatea de contribuție a consumatorilor locali să acopere integral costurile de O&I. În cazul județului Iași, această rată este mai mare de 100% în toate fazele de investiții pentru în mediul urban, cât și în cel rural.
- Rata contribuției totale la costurile totale. Aceasta rată stabilește capacitatea de a acoperi toate costurile asociate programului de investiții. În cazul județului Iași, contribuabilii din mediul urban au capacitatea de a acoperi toate costurile din această zonă pe toată perioada de programare. Contribuabilii din zona rurală nu au capacitatea de a atinge 100% rata de acoperire a costurilor, pe întreaga perioadă de investiții. Această rată este de 52% în anul 2013 și crește constant până la doar 100% în anul 2035. Acest lucru ilustrează în mod clar nevoia stringentă de fonduri nerambursabile, în vederea extinderii ariei de deservire a operatorului regional

9.6. ANALIZA SENZITIVITĂȚII

9.6.1. Suportabilitatea generală

Senzitivitatea modelului față de parametrii de intrare este mică, datorită faptului că estimările referitoare la populație se bazează pe variații rezonabile. Pe de altă parte, proiecțiile referitoare la veniturile gospodăriei sunt subiectul unor mici deviații de la proiecțiile de bază generală. Ratele de branșare au o componentă obligatorie care nu prea lasă loc de variații substanțiale.

Consultantul nu consideră că în acest stadiu, o astfel de analiză de sensibilitate furnizează informații utile în scopuri strategice Master Planului.

Consultantul consideră că verificând veniturile pe decile se poate obține o serie largă de valori foarte utile privind suportabilitatea pentru populația cu venituri mici.

Modelul a fost rulat cu două variante de bază care sunt descrise mai jos și pentru care sunt prezentate rezultatele relevante în același format. Acest exercițiu este pentru un scop strategic și nu este necesar ca în această fază să se stabilească o țintă rezonabilă pentru tarife, fapt ce necesită un calcul mai specific și complex.

9.6.2. Suportabilitatea decilei cu cel mai mic venit

Am inclus în model, venitul gospodăriei care corespunde decilei cu cel mai mic venit mediu pentru zona rurală, în locul mediei județene. Ratele de suportabilitate care corespund acestei decile cu cel mai mic venit sunt prezentate mai jos:

- Acoperirea costurilor de investiții: 38% din anul 2014 la 100% în anul 2035. Acest lucru arată că, dacă luăm în calcul o contribuție maximă acceptată de 4% din venitul mediu al acestei decile, vom putea acoperi doar 38% din investițiile planificate pentru prima perioadă.
- Acoperirea costurilor de O&I: Această rată este peste 100% pe toată perioada analizată.

9.7. CONCLUZII

9.7.1. Suportabilitatea consumatorilor casnici

Calculul preliminar făcut pentru model arată că:

- VAN a contribuției potențiale a consumatorilor casnici din județ a fost estimată la 785.640, milioane €. Această valoare aproape similară cu VAN a costurilor totale care este de 753,835 milioane €;
- Acoperirea costurilor totale este sub 100% la nivel județean pentru cea mai săracă decilă, până în anul 2026. Rata de acoperire a costurilor totale în zona rurală este sub 100% până în anul 2036.
- Costurile de O&I sunt acoperite în totalitate pe toată perioada de analiză, atât în mediul rural, cât și în mediul urban.

9.7.2. Suportabilitatea consumatorilor non - casnici

- Contribuția potențială combinată a consumatorilor non-casnici din județ este estimată la 214,436 milioane €. Această valoare presupune o creștere imediată a tarifului actual la nivelul CPD pentru a acoperi toate costurile noilor investiții. Acest lucru nu va fi posibil și perioada de tranziție până la stabilirea unui tarif care să acopere toate costurile înseamnă de fapt un punct slab pentru capacitatea de contribuție non-casnică pe termen scurt și mediu.
- În schimb, acest lucru va pune o presiune mai mare pe restricțiile privind suportabilitatea pentru unele categorii de populație.

9.7.3. Suportabilitatea combinată pentru toți consumatorii

VAN a contribuției potențiale totale a tuturor categoriilor de consumatori din județ a fost estimată la 1.000,076 milioane €, ceea ce presupune ca exista surse de finanțare pentru toate investițiile, ținând cont ca VAN estimat al costurilor totale este de 753,835 milioane €. Cu toate acestea în zona rurala, VAN contribuției totale în zona rurala este de 191,762 milioane €, comparativ cu VAN a costurilor care este de 482,384 milioane €.

Evoluția recentă a veniturilor pe gospodărie din România, care a condus la diminuarea veniturilor datorită crizei mondiale, conduce și la o înrăutățire a suportabilității populației, motiv pentru care capacitatea de contribuție a consumatorilor la realizarea programului de investiții pe 30 de ani este mult redusă.

9.7.4. Considerații preliminare privind strategia de prioritizare

În Capitolul 8 au fost calculate costurile de investiție și cele de O&I pentru diferitele proiecte identificate. În termeni generali, acestea sunt prioritățile stabilite prin angajamentele asumate de România în cadrul Protocolului 22 în procesul de negociere cu UE.

Investițiile prioritare în alimentarea cu apă sunt calculate la 96,652 milioane € pentru perioada de până în 2020. Componenta de apă uzată, în schimb, va necesita pentru aceeași perioadă 77,753 milioane €, ca investiții prioritare. Suma combinată este de 174,406 milioane € care este o valoare mult mai mare decât este disponibilă la nivelul județului pentru finanțare, mai ales ca în acest moment în județul Iași se derulează un program major de investiții finanțat în proporție majoritară din ajutor financiar nerambursabil de la Uniunea Europeană, prin Fondul de Coeziune.

Aceste valori arată faptul că:

- Investițiile prioritare trebuie planificate foarte atent pentru a se atinge setul de obiective menționate mai sus, pentru că resursele financiare sunt limitate;
- Trebuie investit în acele proiecte care au cel mai mic cost specific pe locuitor pentru a converge cu obiectivele UE privind cel mai mic cost și cea mai mică nevoie de finanțare;
- Trebuie mărite tarifele la valoarea maxim disponibilă în cel mai scurt timp posibil, în special cele pentru consumatorii non-casnici, a căror activitate se reface după mai mult de un deceniu de creșteri negative.